

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

KAZIPOT

mesečnik slovenske skupnosti na Reki in v PGŽ

ISSN1845-5034 februar 2009 letnik V

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Uredna uredniški odbor:

Milan Grlica, Dušana Gržeta, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitomir Vitaz
Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334 977

Glavna urednica: Marjana Mirković,
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
Tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta SI-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajateljci:

Slovenski dom KPD Bazovica, bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Mesta Reka
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ,
vijeca-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-5034

Oblikovanje: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Prelom in tehnično urejanje:
Krispin Stock

Mesečnik finančno podpirajo:
Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
Mesto Reka
Primorsko-goranska županija
Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Z decembrskega pohoda na Javornik.
Foto: Anita Hromin

Karikatura:
Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica
tajništvo, knjižnica in klubski prostori
torek in četrtek: 10.00-12.00, 18.00-20.00

MePZ - vaje, ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina, sreda, po dogovoru

Folklorna skupina, sreda 19.00-21.00

Plesna skupina, torek in četrtek: po dogovoru

Dop. pouk slovenščine, torek : 18.00 -21.00

Planinska skupina, torek: 20.00-22.00

Svet slovenske narodne manjšine Reke, sreda: 10.00-12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ, sreda: 10.00-12.00

Mladinska skupina, druga in četrta sobota: 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

Kažipot februar 2009,
št. 46, letnik V

O	obvestilo.....	3
P	pismo.....	4
D	dogodki.....	5
N	napovednik.....	12
I	iz liburnije.....	15
G	gorski kotar.....	15
I	iz drugih društev in svetov.....	16
N	novo na knjižnih policah.....	18
N	nespregledano.....	19
A	aktualno.....	19
Š	študij v RS.....	21
Z	zanimivosti.....	23

EGOŃ: DUHOVNO EKOLOŠKA

OBVESTILO

Zahvala za čestitke

Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Reka in Primorsko-goranske županije se za izrečene lepe želje in številne prejete novoletne čestitke iskreno zahvaljujeta vsem posameznikom, organizacijam in ustanovam.

Folklorna skupina - vabilo k sodelovanju

V Slovenskem domu KPD Bazovica je po dolgem času znova začela delovati folklorna skupina. Zaenkrat je prijavljenih deset plesalcev, ki ob strokovnem vodstvu Alenke Juretić in Martine Mičetić iz društva *ZKUD Zvir* iz Jelenja vadijo ob sredah zvečer (19.00-21.00).

Vsi zainteresirani prijazno vabljeni k sodelovanju!

Prijave v uradnih urah v tajništvu društva ali osebno v času vaje.

Jasmina Dlačić

Poziv za ustanovitev otroškega/mladinskega pevskega zbora

Vse zainteresirane za otroški/mladinski pevski zbor vabimo k sodelovanju in obveščamo, da bo spomladi 2009, če bo za to dovolj zanimanja, ustanovljen slovenski otroški/mladinski pevski zbor, ki ga bo predvidoma vodila mag. Kristina Riman. Udeležba bo brezplačna.

Prijave za slovenske igralne urice v vrtcu

Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije zbira prijave za igralne urice v slovenščini kot prvi korak za organizacijo vrtca, ki ga zakonodaja omogoča. Če bo dovolj prijavljenih, bodo urice potekale predvidoma v enem od reških vrtcev.

Informacije februarja 2009 na telefonski številki 324 321 (sreda 10.00-12.00) in gsm: 091 593 6086.

Marjana Mirković

Jezična Zofi odpovedana

Nastop Cvetke Kocjan s komedijo *Jezična Zofi*, napovedane za 20. december 2008 v dvorani Slovenskega doma KPD Bazovica, je zaradi bolezni žal odpadel. Igralka Cvetka Kocjan bo komedijo uprizorila predvidoma do konca sezone.

POPRAVEK

Viktor Snoj: *Lebdenje*

V prejšnji številki *Kažipota* je bil naslov pesniške zbirke *Lebdenje* Viktorja Snoja, predstavljene 10. decembra v Slovenskem domu KPD Bazovica na Reki, žal napisan napačno (*Lebdenja*). Avtorju in bralcem se iskreno opravičujemo.

Urednica

MNENJA

Ljubica Regent: Kje so slovenski izobraženci na Hrvaškem?

O pomenu povezovanja s slovenskimi izobraženci na tujem je pred kratkim spregovoril tudi novi minister, pristojen za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Boštjan Žekš. Na Reki je to vprašanje redko slišati, tokrat ga je znova postavila nekdanja novinarka in večletna članica Slovenskega doma KPD Bazovica Ljubica Regent, ki poudarja, da te vrzeli ne morejo zapolniti ljubiteljska društva:

“Že več let se sprašujem, kakšen je odnos Slovenije do intelektualcev slovenskega rodu na Hrvaškem.

Naj omenim primer naše družine. Oče, v službi na železnici, je bil vodja postaj po Hrvaškem, kamor je prišel s sedemnajstimi leti. Tu je ostal in imel družino s štirimi otroki. Po gimnaziji smo vsi doštudirali. Starejši brat je bil strojni inženir v ladjedelnici Uljanik v Pulju in po

Ljubica Regent. Foto: Marjana Mirković

njegovih načrtih še dandanes po morju plujejo ladje. Najmlajši brat, arhitekt, je projektiral veliko hotelov v Istri, živel je v Pulju, kjer je še danes, nekaj let pa tudi v Poreču. Sestra je bila prav tako arhitektka, vendar ni bila zaposlena, ker je s soprogom, slovenskim diplomatom, živel v Beogradu in tujini. Sama sem po gimnaziji začela študirati glasbo, vendar sem se karieri pevke zaradi družine odpovedala in pozneje dokončala šolanje.

V pogovoru z bratoma in sestro smo večkrat ugotavljali, da v Sloveniji ni bilo nikoli zanimanja za to, kaj delajo Slovenci na Hrvaškem oziroma v nekdanji Jugoslaviji. Spomnim se le, da je pred štirimi leti v društvu Bazovica neka predavateljica iz Ljubljane (dr. Vera Kržišnik - Bukić, op. ur.) imela predavanje in načela to temo; takrat sem ji napisala pismo in opozorila na to vprašanje.

Zdi se mi, da je odnos Slovenije do slovenskih izobražencev na Hrvaškem zelo slab; nihče nas ni nikoli vprašal, kako se počutimo, ker nismo v svoji domovini. Vse pa nas je ves čas vlekel na slovensko stran. Kot Slovence so nas spoštovali in nam govorili, da smo poseben narod, čeprav nam danes tu ne dajejo več takšne entitete, nasprotno. Sama imam slovensko državljanstvo, mlajši sin in vnuk, oba izobraženca, pa ga nista dobila.

Menim, da bi morala Slovenija vzpostaviti neko posebno institucijo na Hrvaškem, namenjeno tudi izobražencem, njihovem povezovanju s Slovenijo in dokumentiranju podatkov o njih. Društva ne morejo zapolniti te vrzeli in tega od njih tudi ne moremo pričakovati. Potrebe so veliko širše in društva vseh ne morejo kriti.”

PISMO

Iz daljne Avstralije pa se nam je znova oglasila nekdanja članica Slovenskega doma KPD Bazovica Marija Iskra, doma iz slovenske obmejne vasice Novokračine v bližini Reke, in nas seznanila s prazničnimi dogajanji, ki so jih ob koncu lanskega leta pripravili rojaki v slovenskem klubu Jadran. Objavljamo nekoliko skrajšano pismo in se zanj najlepše zahvaljujemo.

Skupina mladih članov Jadrana z Osminko.
Foto: Marija Iskra

Marija Iskra: Božični in novoletni prazniki v klubu Jadran

Štefanovanje

Tradicionalno štefanovanje so nam popestrili mladi gostje iz Slovenije, člani glasbene skupine Osminka iz okolice Ilirske Bistrice. Zbralo se je veliko obiskovalcev, med njimi tudi mladi. Plesalo, pelo, pilo in jedlo se je do poznega popoldneva.

Silvestrovanje

Tudi silvestrovanje je v klubu Jadran že tradicija. Številni rojaki so to najdaljšo noč v letu preživel lepo in veselo med prijatelji in znanci. Za prijetno zabavo je poskrbela nam znana skupina Tempo - 6, kuharice so z odlično večerjo poskrbele za lačne, Draga Vadnjal, doma iz Trpc, pa je, kot to dela že dolga leta, tudi letos spekla okusne krofe. Med nami so bili tudi gostje iz stare domovine, največ s Primorske: Kristina in Lado Polh, Ana Baša in Vida, ki so s svojimi nagovori in prijaznostjo prispevali k lepšemu vzdušju.

Poslovilni popoldan

Pobudnik za poslovilni popoldan za naše mlade goste iz Slovenije, člane skupine Osminka, Sando Mrak, Sylvijo Iskra in druge, je bil Stojan Brne, doma iz Žabic, za prijetno druženje pa so z glasbo poskrbeli gostje sami. Zbralo se je veliko ljudi, nobeno praznovanje pa že dolgo ni privabilo toliko mladine. Za spremembo so prevzeli tudi petje ob spremljavi mladih glasbenikov Osminke. Mi, starejši, smo jih gledali in poslušali ter uživali, saj se to ne zgodi pogosto.

Hvaležni smo vsem skupaj!

DOGODKI DECEMBER

3. december
Mestna hiša, Reka
Prostovoljci in ustanove

Strokovno srečanje z naslovom Prostovoljci in ustanove - kako gre to v Evropi? je predstavilo več primerov dobre prakse načrtovanja, organizacije in izvedbe prostovoljskih programov iz tujine, predvsem iz Slovenije in Velike Britanije. Potekalo je v okviru kampanje ZAVOLONTiraj se! v organizaciji društva za razvoj civilne družbe Smart in s pomočjo mestnih in županijskih oblasti, ki so obenem počastili tudi 5. december, mednarodni dan prostovoljcev.

Srečanje sodi v projekt z naslovom Zgraditev okvira za prostovoljstvo v institucijah, ki ga izvaja Smart, skupaj z mestnimi in županijskimi telesi v okviru Nacionalnega programa CARDS 2004 - Zagotovitev socialnih storitev neprofitnega sektorja.

Svoje izkušnje so predstavili tudi predstavniki Slovenske filantropije, organizacije civilne družbe za širitev vrednot volontiranja in solidarnosti na področju socialnega varstva, ter gostje, predstavniki Onkološkega inštituta iz Ljubljane. Dejavnost Slovenske filantropije potrjuje pomembno vlogo prostovoljcev, ki s svojo dejavnostjo v bolnišnicah dopolnjujejo vrzeli, ki jih medicinsko osebje ne utegne zapolniti: družijo se s pacienti, z njimi igrajo družabne igre, vodijo likovne delavnice, organizirajo kulturne programe ali pa pacientom ustrezajo z vrsto drobnih uslug, kar vse prispeva k boljšemu vzdušju in bolj humanim odnosom s pacienti. Več: www-rijeka.hr

Marjana Mirković

10. december-28. februar
Mestni muzej, Reka
Merika

V Mestnem muzeju na Reki je odprta zanimiva razstava o izseljevanju v Ameriko, največji migraciji v zgodovini, katere pglavitni razlog je bila skrajna revščina, veliko redkeje pa verski razlogi ali nacionalno zatiranje.

Kot je v katalogu med drugim zapisal njen avtor Ervin Dubrović, je v stoletju emigrantskih odhodov v obdobju od napoleonskih vojn do časa med obema vojnama velika čezmejna selitev petdesetih milijonov Evropejcev zapustila enako globoke sledi na obeh straneh - v družbenem tkivu dežel, iz katerih so ljudje odhajali, tako kot kot v deželah, kamor so prihajali. Že obledeli spomin na daljnje *Merikance* nam danes obujajo nove migracije in eksodusi sodobnega sveta, v opomin na večni problem, odhod in slovo od domačega ognjišča in rodnega kraja.

Razstava je v celoti izpolnila svoj namen, da z razstavljenimi eksponati, fotografijami in drugim dokumentarnim gradivom ter osebnimi pričevanji oživi spomin na zapletene postopke čezmorskega eksodusa in ganljive usode izseljencev.

Sprehod med kabinami, ki ga spremlja zvok ladijskih siren, med drugim ponuja na ogled oglase velikih medsebojno zelo konkurenčnih prevoznikov, kot so bili *Cunard Line*, *White Star Line*, *Nordeutsches Lloyd* in *Hamburg - Amerika Linie* ter posrednikov iz Basla, Buchsa in Ljubljane, ki so oglaševali tudi v reškem Novem listu, svoje storitve pa ponujali z zagotovitvijo vozovnic vse do zadnje destinacije v Ameriki.

Iz reške luke se je v obdobju od 1903 do 1913 v ZDA izselilo 317.638 izseljencev, največ med letoma 1904 do 1910, ko se je letno vkrcavalo od trideset do petdeset tisoč potnikov. Po številu vkrcanih izseljencev je bila reška luka na osmem mestu med evropskimi celinskimi lukami.

Zanimiv je tudi dopis iz leta 1891, s katerim je ameriški kongres skušal vplivati na "boljši iz-

bor” priseljencev, ki je Angležem, Nemcem in Skandinavcem dajal prednost pred južnjaki in prihajajočimi z vzhoda, kot so Italijani, Rusi in drugi. Kriza 1907 je botrovala še večjim omejitvam, ki so začele veljati zlasti po prvi svetovni vojni, ko se je skoraj prenehalo izseljevanje iz srednje in vzhodne Evrope. V tem času so se številni ljudje, predvsem po novi krizi leta 1929, začeli vračati domov.

Med izseljenskimi usodami so predstavljene tudi nekatere iz Slovenije, kot npr. Lize Škofic, kuharice v New Yorku, doma s Štajerske; ali pa slovenskega novinarja, dobrodelnika in bankirja Franca Sakserja, ustanovitelja slovenskega tednika Glas naroda in izdajatelja slovensko-ameriškega koledarja; posebej je predstavljen tudi tragično preminuli znani slovenski pisatelj in borec za pravice izseljencev, Louis Adamič.

Del gradiva za razstavo je prispeval tudi Inštitut za slovensko izseljenstvo znanstveno-raziskovalnega centra pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti iz Ljubljane. Ta je leta 2006 v sodelovanju z Numizmatičnim društvom Slovenije izdal zanimivo brošuro o izseljevanju z naslovom *Ljubljana: križišče na poti v svet* avtorja dr. Marjana Drnovška, ki smo jo leto pozneje prejeli tudi udeleženci vseslovenskega parlamentarnega srečanja, na ogled pa je, kot je Kažipot že objavil, tudi na spletnem portalu www.slovinci.si

Marjana Mirković

16. december
OŠ Pečine
Dan šole

Dan OŠ Pečine je tokrat potekal posebno slovesno. V okviru oddelka za slabovidne otroke, ki na šoli deluje tretje leto, je reški župan Vojko Obersnel odprl novo, prostorno in posebej zanje preurejeno knjižnico, prvo takšno na Hrvaškem. Projekt, opremljen po zamisli znanega reškega arhitekta Idisa Turata, sta poleg pobudnika, Lions cluba Reka, podprla še Mesto Reka in Društvo slepih PGŽ.

Prireditve ob Dnevu šole se je udeležila tudi državna sekretarka Dijana Vican, ki je poleg omenjenega oddelka pohvalila tudi uspešen projekt brezplačnega učenja slovenskega jezika, ki ga na OŠ Pečine že tretje leto vodi

ravnateljica Irena Margan. Med nastopajočimi sta bili z recitacijo v slovenščini tudi skupini učencev tega pouka iz tretjega razreda in prvošolčki. Nastop teh je bil še posebej pristrčen, pa so Niko, Florijan, Luka, Lara, Mia, Dominik, Sara in Emanuel očarali vse navzoče.

Šolsko glasilo *Vedri dani* pa je tudi tokrat izšlo s stranmi o Sloveniji in v slovenščini: najprej o izletu v Kidričevo in na Ptuj (Nikola Simičič) ter zatem o obisku Slovenskega Primorja (Lucija Grba), pa Ljubljane in Hiše eksperimentov (Nikola Simičič in Elvis Malkoč).

Marjana Mirković

Niko, Florijan, Luka, Lara, Mia, Dominik, Sara in Emanuel. Foto Sluga

16. december-21. februar
Mestni muzej, Reka
Zgodovinski vrednostni papirji Reke in Sušaka

Zgodovinski vrednostni papirji, kot so delnice, obveznice, zadolžnice in blagajniški zapisi, pričajo o gospodarski zgodovini določenega obdobja in območja. Da so tudi pomemben segment numizmatične zgodovine, pa potrjuje dejstvo, da se z njihovim zbiranjem in proučevanjem ukvarja posebna znanstvena disciplina - skripofilija, je med drugim v katalogu zapisala avtorica razstave Milica Trkulja.

Razstava obsega skupno 49 zgodovinskih vrednostnih papirjev, ki so jih v obdobju od leta 1882 do 1941 izdajale delniške družbe in denarni zavodi na Reki in Sušaku. Nekateri izjemno dekorativni so delo grafikov znanih tiskarn v Budimpešti, Milanu, Zagrebu, na Reki in Sušaku.

Lepo oblikovan katalog prinaša tudi kratek pogled v zgodovino delničarstva in prve denarne zavode in banke na Reki in Sušaku.

Med drugim so na vpogled vrednostni papirji in omenjene so ustanove in tvrdke, katerih lastniki ali ustanovitelji so bili tudi poslovneži slovenskega rodu: npr. Banka in hranilnica za Primorje (*Banka i štediona za Primorje*) iz leta 1896, prva banka na Sušaku, med katere ustanovitelji je bil tudi znani reški veletrgovec z lesom Dušan Vilhar; Ogrska parniška delniška družba *Orient* iz leta 1891, v kateri je bil med tremi največjimi delničarji tudi Josip Gorup; reška gradbena delniška družba *Unione*, ki jo je med drugimi leta 1918 ustanovil tudi F. G. Corossacz; delniška družba *Kvarner*, družba za razvoj Primorja, d. d., na Sušaku iz leta 1921, katere član uprave je bil tudi sin Josipa Gorupa Vladimir; na vpogled so tudi papirji *Ungaro-Croate* (poznejše *Jadranske plovitbe*) in *Banke Fiumana - Riječka banka*, ustanovljene 1871, katere upravni svetnik je bil Josip Gorup. Marjana Mirković

17. december
Slovenski dom Zagreb
Sprejem ob dnevu samostojnosti in enotnosti

V počastitev dneva samostojnosti in enotnosti je veleposlanštvo RS v RH v prostorih SKPD Slovenski dom v Zagrebu pripravilo slovesen sprejem. Kot po navadi je navzoče na kratko nagovoril veleposlanik dr. Milan Orožen Adamič, predstavniki društev z vse Hrvaške pa so imeli novo priložnost za srečanje in izmenjavo izkušenj.

Z Reke so se - kljub precejšnji zamudi zaradi nezgode z avtomobilsko gumo -, sprejema tokrat udeležili Alojz Usenik, Dragica in Drago Rizman, Metka in Marijana Košuta, Zdenka Jelovčan, Loredana Jurković, Jasmina Dlačić in Tanja Fučak, iz Lovrana pa Vasja Simonič. Marjana Mirković

17. december
Hrvaški dom, Sv. Kuzam
Vida Grbac, Tomislav Pavletić, razstava

V galeriji Hrvaškega doma Sv. Kuzam pri Reki je bila na ogled razstava slik slikarke Vide Grbac, dolgoletne članice Slovenskega doma KPD Bazovica, in kiparja Tomislava Pavletića.

Kot je v katalogu med drugim zapisal Theodor de Canziani, se doživetja narave, izražena z vidika slikarke in kiparja, na skupni razstavi prepletajo v lep spoj umetniških izpovedi, sam slikarski opus Vide Grbac pa opisuje kot "izbruh razcvetele radosti".

Z glasbenim nastopom je večer obogatila pevsko skupina Lira, ki jo vodi Doris Kovačić. Več: www.novilist.hr Marjana Mirković

21. december
Tradicionalen spominski pohod na Javornik (1242 m)

Planinci KPD Bazovica smo se že tradicionalno udeležili pohoda na Javornik. Organizirala ga je Planinska skupnost Duga, s katero imamo planinci KPD Bazovica odlične stike.

Čeprav vremenska napoved ni bila ugodna, smo se v nedeljo zjutraj prebudili v prekrasno jutro. Potovanje je bilo prijetno, kavica, prelepi razgledi na sicer poplavljeni polja in vesela družba v avtobusu. Na poti so se nam pridružili tudi planinci iz drugih društev, večinoma nam vsem znanih z naših skupnih izletov. Zimska idila je bila naravnost čarobna, vse naokoli ivje in lesketajoč se sneg. Koča na Javorniku ima ljubeznive oskrbnike, zakurjeno peč, okusno enolončnico, dober jabolčni zavitek, štruklje in seveda harmoniko. Skozi okno pa prelep razgled, na Julijce, Kamniške Alpe in seveda na Triglav, moj dom ...

Za večkratno udeležbo na pohodu smo prejeli tudi priznanje. Po kratkem počitku smo se odpravili nazaj v Črni vrh nad Idrijo. V mestu nas je v bližini gostilne čakala dobra pojedina; seveda smo tudi zaplesali - kakšen izlet bi pa vendar bil, če se ne zapleše! Na Reko smo se vrnili v temi. V avtobusu je bilo eklatno vzdušje. Imeli smo pravi potujoči božični koncert. Ni pomembno, kje in kako se zgodi, le lepše življenje se zdi.

Metka Košuta

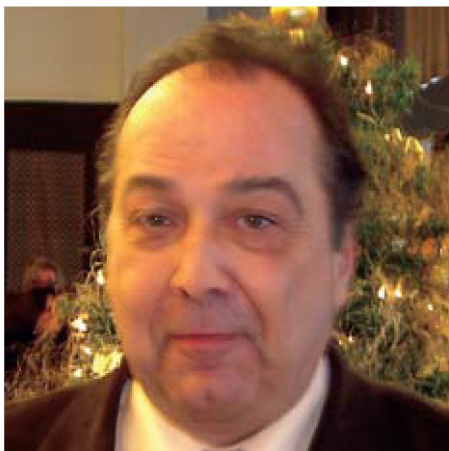
Planinci na Javorniku. Foto: Anita Hromin

23. december
HKD na Sušaku, Reka
Novoletni sprejem PGŽ

Novoletni sprejem je zaradi petnajste obletnice županije potekal v posebno slovesnem ozračju. Kot po navadi je primorsko-goranski župan Zlatko Komadina v priložnostnem govoru povzel lanske dosežke in pri tem med drugim poudaril predvsem dokončano avtocestno povezavo Reke in Zagreba, bazen na Kantridi in univerzitetni kampus na Trsatu ter boljše delovne razmere na področju izobraževanja, socialnega varstva, zdravstva, kulture in varnosti nasploh. Kritično pa se je ozrl na državo, ker reško ladjedelnico 3. maj prodaja pod ceno in ji grozi z zapiranjem obratov, kar za 2700 zaposlenih in kooperante pomeni negotovo usodo in nezaposlenost. Naša županija je regija pomorščakov in ladjedelničarjev, je poudaril, in to zgodovinsko tradicijo je treba ohraniti. Dotaknil se je tudi aktualne recesije v svetu in optimistično menil, da se Hrvaška

kot manjša država lahko uspešno prilagaja in da se - zaradi razvojnih možnosti, znanja in poguma -, lahko tudi izvele.

Poleg županov mest in občinskih načelnikov, predstavnikov izobraževalnih, kulturnih in drugih ustanov v PGŽ sta se novoletnega sprejema udeležila tudi predsednik SKPD Snežnik iz Lovrana Vasja Simonič in urednica Kažipota kot predsednica Sveta slovenske narodne manjšine PGŽ. Poznejše druženje sta izrabila za pogovor o nadaljnjem sodelovanju pri lovranskem glasilu Liburnijska priloga in izdajanju zbirke Slovenski prispevek županijski dediščini, oboje v okviru projekta Slovenska informativna točka Si-T. Marjana Mirković

Vasja Simonič. Foto: Marjana Mirković

30. december
Prednovoletno srečanje na meji
Brod ob Kolpi

V organizaciji društva Kolpa (*Kupa*) iz Broda ob Kolpi in turističnega športnega društva Kostel iz bližnje slovenske občine je bilo tudi ob koncu leta 2008 organizirano tradicionalno prednovoletno srečanje na schengenski meji med predstavniki državnih mejnih prehodov RS in RH, udeležila pa sta se ga tudi župana Delnic in Kostela, Marijan Pleše in Valentin Južnič.

Organizatorja, znana po številnih odmevnih športnih, turističnih in ekološko usmerjenih dogodkih, ki jih podpirajo tudi lokalne kostel-

ske in delniške oblasti, sta pomembna vez med narodoma na obeh straneh meje, za kar sta prejela tudi več priznanj, med drugim je bil kot eden najboljših prostovoljcev lani decembra nagrajen tudi predsednik društva Kolpa Darvorin Klobučar.

Obe društvi imata zanimive spletne strani, TŠD Kostel pa objavlja tudi zanimiv podatek, da je bil na Rakah pri Kostelu rojen Franjo Rački (1828-1894), hrvaški zgodovinar, politik, kanonik, znan predvsem kot prvi predsednik Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Več: www.udruga-kupa.hr,

<http://www.tsdrustvo-kostel.si/jezik>

Marjana Mirković

DOGODKI JANUAR

4. januar

Izlet planinske skupine v Istro

Prvi izlet v letu je tradicionalno obisk Istre, njenih mest, hribčkov in gostiln. Tradicionalno ga organizira član planinske skupine Mario Aničić in prav tako tradicionalno je njegova organizacija več kot odlična. Tako je bilo tudi letos, s tem da so se izleta udeležili še nekateri člani fotokupine in mešanega pevskega zbora, vse skupaj 47 udeležencev. Na terenu sta Mariu pomagala njegova istrska prijateljca Silvana in Aga, ki sta se izletu tudi pridružila v Feštinih.

Dan se je začel z uživaško vožnjo po sončni Liburniji s krasnimi razgledi na morje. Prvo ustavljanje je bilo v majhnem istrskem mestecu Barbanu, znanem po viteški dirki Na prstenac, pri kateri morajo udeleženci na konjih s kopjem zadeti okrogel prstan, razdeljen na štiri polja. V pisanih virih je dirka prvič omenjena v 17. stoletju, obnovljena je 1976. leta. Poleg dirkališča so si udeleženci izleta ogledali kulturne znamenitosti majhnega mesteca s komaj 200 prebivalci. Barban je središče pokrajine, ki sega vse do morja na vzhodni istrski obali in premore 2000 prebivalcev. Za mestece so značilni ostanki srednjeveškega obzidja, palača beneške plemiške družine Loredan, ki je bila od leta 1535 do 1869 lastnica Berama, cerkve Svetega Nikole, ki nam jo je odprl župnik Danijel in v kateri so člani MePZ KPD

Bazovica zapeli Ave Marijo Ivana Zajca in navdušili udeležence izleta. Takoj se je videlo, da ta izlet ne bo samo za oči, temveč bo nekaj zadovoljstva tudi za ušesa.

Pot se je nadaljevala do Žminja in vasi Feštini, v kateri smo si ogledali jamo Feštinsko kraljevstvo. Jamo so v preteklem letu lastniki terena, na katerem leži, pripravili za obisk, predvsem zato, da bi preprečili stalno uničevanje jamskih okrasov, stalagmitov in stalaktitov, ki jih v sicer ne veliki jami ne primanjkuje. Sprejem obiskovalcev s kavo, čajem in istrsko medicco, odlično vodenje in res lepa jama so navdušili vse udeležence izleta. V družbi kraljev, dedka Mraza, princes, pastirjev in številnih drugih likov iz pravljic pa tudi jamskih žuželk in enega netopirja je čas v jami hitro potekel. Na koncu nam je bilo vsem jasno, zakaj se jama imenuje Feštinsko kraljevstvo. Pa še odlični domači istrski krompir in teran smo na koncu obiska lahko kupili.

Vhod v Feštinsko kraljevstvo. Foto: Darko Mohar

Planinski del izleta je potekal od Pazina do vasi Zarečje-Bani, trajal je urico in pol in prehodili smo ga vsi udeleženci izleta. Čeprav so bile jutranje temperature v Pazinu globoko pod ničlo, je do začetka pohoda sonce ogrelo kraj in ni bilo prav nič mrazlo. Še burja je nehala pihati. V Banih so pohodnike pričakali Dule, lastnik konobe Bani, medica in mladi harmonikar Nikola Lovrinić. Po opravljenem gostinskem delu se je Nikoli pridružila še Silvija Guštin. Za začetek sta zapela dve tradicionalni istrski pesmi in z dvoglasnim petjem v istrski lestvici takoj navdušila vse navzoče.

Popoldne in del večera se je iztekel v njuni pesmi, v odmoru pa so zapeli tudi člani MePZ-a in vsi udeleženci izleta. Tudi plesa ni manjkalo. Sledila je vrnitev domov s polnimi baterijami pozitivne energije, ki si jo v taki količini lahko pridobiš samo v Istri.

Darko Mohar

9. januar

**Skupnost Albancev, Pavlinski trg 2, Reka
Koordinacija svetov narodnih manjšin PGŽ**

Po slovesnem podpisu sporazuma o koordinaciji so predsedniki svetov albanske, bošnjaške, črnogorske, madžarske, srbske in romske manjšine ter predstavniki češke, makedonske in slovaške manjšine na prvi seji izvolili predsednika in podpredsednika. Koordinacijo bo vodil predsednik sveta srbske narodne manjšine Branko Vrcelj, po poklicu pravnik, dolžnost podpredsednikov pa sta prevzela predsednika albanske in bošnjaške narodne manjšine Gani Xarrahi in Mirzad Begić.

Kot je povedal pobudnik koordinacije Gani Xarrahi, se bodo o programu izrekli na prihodnji seji. Edini svet na županijski ravni, ki se ne odziva vabilom na seje in očitno ni zainteresiran za sodelovanje, je Svet italijanske narodne manjšine PGŽ.

Marjana Mirković

11. januar

Pohod na Pliš

PD Pliš iz Klane vsako leto drugo nedeljo v januarju organizira pohod na „matični“ klanski hrib, 933 metrov visoki Pliš. Letošnji pohod je bil že deveti po vrsti in je zelo priljubljen med kvarnerskimi planinci, saj ni preveč naporen, poteka pa v pravem zimskem vzdušju. Razen tega Pliš krasijo krasni razgledi, tako proti okolici Ilirske Bistrice v Sloveniji in grobniškim Alpam na sever, kot tudi na celotni Kvarner z otoki vse do Velebita daleč na jugu. Če je še lepo vreme, kot je bilo to nedeljo, je pohod enkratno doživetje.

Letos se je pohoda udeležilo sedemnajst članov in gostov planinske skupine KPD Bazovica. Sicer smo bili malo razkropljeni, vsak je ubiral neko svoj pot, smo se pa vseeno vsi našli na vrhu za posnetek za Kažipot in pozneje v lovski koči med Klano in Liscem, kjer se pohod konča s toplim čajem in vpisom v pohodno

knjižico. Malo snega na vrhu in led na gozdnih cestah ni pokvarilo dobre volje udeležencev. Šilce žganega na začetku pohoda pri članih MePZ Bazovica, Marti in Arsenu, v vasici Laze in številna srečanja s starimi planinskimi prijatelji z Reke in okolice pa so do vrha napolnili košarico lepih doživetij na letošnjem pohodu na Pliš.

Darko Mohar

Planinska skupina na vrhu Pliša. Foto: Darko Mohar

12. januar

**SKPD Snežnik, Lovran
Večer slovenskega filma**

Predsednik SKPD Snežnik Vasja Simonič je v prizadevanju, da zbere člane pri druženju v lepo urejenih prostorih društva, začel organizirati večere slovenskega filma. Prvi je potekal z ogledom priljubljenega Kekca iz leta 1951 v režiji Jožeta Galeta, ogledalo pa si ga je dvanajst članov, ki so z velikim zadovoljstvom napovedali prihodnje obiske, posebno pa so jih razveselili še podnapisi, ki so spremljali predvajanje. Program bo potekal po kronološkem redu, skupno bo predvajanih dvanajst filmov, na programu bodo ob ponedeljkih zvečer.

Marjana Mirković

18. januar

**Pohod na Viševico
Planinska skupina KPD Bazovica**

Z Reke smo se odpravili ob osmih zjutraj s parkirišča na Delti, se med potjo zaustavili na kavi v Fužinah in se pred pohodom na cilj na zbirališču še dodatno okrepili z žganjem in keksi. Bila je prava zimska idila: mrzav in sneg, pa tudi veter nas ni ravno božal. Po številnih

krajših postankih in čakanju smo se naposled povzpeli na vrh, toda tam se zaradi vremena nismo zadrževali. Vračali smo se kar precej prezebli. Na pol poti smo bili deležni toplega čaja in piškotov in po krajšem oddihu smo se odpravili naprej. Dogovorili smo se, da se bomo nekoliko dlje zadržali v restavraciji Vagabund, vendar smo si zaradi gneče premislili in se odpravili v naselje Vrata, tam pa je odmor vsakdo izkoristil po svoje: nekateri so pojedli kaj toplega, drugi kaj spili ali le poklepetali. Čas in utrujenost sta pri večini pohodnikov storila svoje, kar je bilo očitno pri vrnitvi. Le mi iz KPD Bazovica vemo, kako mora biti: brez odih, brez spanja, le pesem in smeh. Ob vrnitvi se je g. Japel zahvalil vsem udeležencem. Po številu planincev iz štirih društev je bila naša skupina "srebrna", takoj za PD Duga.

In moje osebno mnenje: imamo zelo dobro kondicijo. Niti hip nas niso čakali. Celo tisti, ki planinarijo veliko več in dlje kot mi, so tokrat občasno odpovedovali.

Vendar je bil izlet nasploh zelo lep, razen vetra, ki je pokvaril celoten vtis. In ob koncu moram dodati: planinci KPD Bazovica, vsa čast! Pravi smo!

Jasna Pipan, prevod in priredba Marjana Mirković

Na Viševici. Foto: Gilio Arbulu

23. januar
Slovenski dom KPD Bazovica
Projektno razmišljanje in priprava projektov
Evrourad, delavnica 2

Tudi druga delavnica v organizaciji pisarne Evrourad je pritegnila precej zanimanja in udeležbo štirinajstih članov društev in svetov predvsem iz Zagreba, Pulja, Lovrana in Reke. Če sklepamo po izrečenih pohvalah, je tudi ta uspešno potekala in navzoče oborožila z do-

datnimi informacijami, kako priti do denarja iz evropskih skladov. S povratno informacijo in visoko oceno srečanja sta bili zadovoljni tudi predavateljica iz zagrebškega podjetja za trajnostni razvoj skupnosti Odras, in Marijana Košuta v imenu organizatorja, ki nam je še povedala, da bosta v tem sklopu organizirani še dve delavnici, prav tako na Reki.

Marjana Mirković

23. januar
Slovenski dom KPD Bazovica
Jožef Škof, Politbordel

V Slovenskem domu KPD Bazovica se je pred polno društveno sobo po pevskem pozdravu mešanega pevskega zbora pod vodstvom Franja Bravdice in izrečni dobrodošliči predsednika društva Vitomirja Vitaza znova predstavil pisatelj Jožef Škof.

Gost, sicer upokojeni agronom iz Bele krajine, ima za seboj že opus desetih objavljenih knjig z najrazličnejših področij. Predstavil je dve, *Politbordel* ter *Kozje meso in mleko*. V prvi, romanu o politiki, boju in delu, je, kot je zapisal v predgovoru, zajel tri poglavitne sklope odnosov med ljudmi in jih od nekdanj do danes prikazal v prenesenem pomenu, da bi spodbudil k premisleku in dejavnemu ukrepanju zoper naraščajoče krivice in trpljenje v svetu.

Član dramske skupine Alojz Usenik je ob tej priložnosti prebral odlomek o nojevski politiki, Vitomir Vitaz pa o politični kuhinji nasploh.

Beseda je tekla še o drugi knjigi, v kateri Jožef

Škof govori o zdravilnih učinkih prehrane s kozjim mlekom in mesom. Po pogovoru z obiskovalci in podpisovanjem knjig je avtor izrazil tudi zadovoljstvo nad vnovičnim obiskom na Reki in podaril knjižnici KPD Bazovica več svojih knjig. Napovedal je še skorajšnji izid svoje naslednje knjige, namenjene zgodovinski, kulturni in naravni dediščini njegove ljubljene Bele krajine.

Marjana Mirković

Jožef Škof. Foto: Anita Hromin

31. januar
Pomorski in zgodovinski muzej hrvaškega Primorja, Reka
Jaslice sveta
Mednarodni muzej

Mednarodni muzej božiča je kot razstavo svetovnih jaslic leta 1999 zasnoval dr. Alfredo Troisi, pobudnik in glavni organizator. V sodelovanju z Unescom in ob jubileju 2000 je razstavo iz Verone prenesel tudi v Betlehem; tam je bila odprta na božič, 25. decembra 1999. Že ob odprtju so bile v razstavo vključene tudi slovenske jaslice.

Namen muzeja božiča je, kot piše v katalogu, organizirati potujoče razstave zbirke, ki obsega

Razstavljene tudi slovenske jaslice. Foto: Marjana Mirković

približno 150 skrbno izbranih jaslic, na ogled pa je bila doslej v Veroni, Parizu, Lublinu, Milanu, Ljubljani in Assisi. Razstava je bila do 31. januarja na postavljenosti tudi na Reki.

Marjana Mirković

NAPOVED FEBRUAR

4. februar, 19.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ, Reka
Informacije o študiju v RS

Informacije o prijavi, številu vpisnih mest, priznavanju spričeval in možnostih za štipendijo bodo obiskovalci tudi tokrat prejeli v strnjeni in pisni obliki v hrvaščini in slovenščini. Več v rubriki Študij v RS na strani 23.

Marjana Mirković

5. februar, 19.00

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka
Modra luč, razstava

V klubski sobi bo na ogled razstava članic in članov likovne delavnice Modra luč, ki deluje v okviru Društva železničarjev slikarjev na Reki. Razstavo bo predvidoma spremljal tudi krajši kulturni program.

Marjana Mirković

7. februar

Pohod po reških sprehajalnih poteh: *Mlikaričin put*

Čprav projekt reških sprehajalnih poti nikakor ne more zaživeti in zadihati s polnimi pljuči, pa nosilci idejnega projekta - voditelji PD Duga, PD HPT Učka in PS KPD Bazovica ne odstopajo od praktične predstavitve projekta. Po lanskoletnem pohodu od Trsata do Drenove bomo letos hojo priredili za reške osnovne šole, od Orehovice do Svetega Kuzma, delno po stezah, po katerih so grobniške žene nosile vsako jutro mleko na Reko, delno pa po gozdnih poteh po grebenu *Rebri*. Hoje bo za dobre tri ure, razen začetnega dela pot ne bo prenaporna. Upati je, da se bo pohodu vsaj delno priključil tudi Edo Žeželič, velik poznavalec grobniške preteklosti, ki bo vedel veliko povedati o „mlikaricah“ in njihovih poteh.

Darko Mohar

Svet slovenske narodne
manjšine PGŽ

Podpinjol 43/1, Reka

V A B I L O

P o t

Prijazno vabljeni na ogled dokumentarnega
filma

o življenju in delu Primoža Trubarja
v sredo, 24. februarja 2009
ob 18.00

8. februar

Ob kulturnem prazniku

Kulturni praznik 8. februarja naj tokrat napovemo s pesmijo *Zdomec* in skorajšnjim izidom knjižnega prvenca dolgoletnega člana in pevca Slovenskega doma KPD Bazovica, Slavka Arbitra, tudi večletnega in skrbnega knjigovodje društva in v zadnjih letih predanega knjižničarja. Marca leta 2007 je bila v društvu predstavljena njegova brošura o društvu in Reki, datum predstavitve njegove knjige z naslovom *Kako si mi lepa, deželca domača*, v kateri bodo objavljene pesmi, črtice in zapisi, pa bo objavljen v prihodnji številki.

Slavko Arbitar . Foto: Marjana Mirkovič

Slavko Arbitar: *Zdomec*

Kako si mi lepa, deželca domača,
daleč od tebe zdaj v duši trpim,
spomin na dom v radost me vrača,
kot rožo cvetečo te videt' želim.

Zdavnaj minula zimska je noč,
v slovo na nebu so zvezde blestele,
ko otožen odhajal od doma sem proč
in oziral nazaj na okno hišice bele.
Sem rintal v tujini, v znoju bledel,

se z mrakom končal mi delovni dan,
bi ob jutranji zarji ponovno začel
in počival, le kdaj bil sem bolan.
Mi matere moje beseda zbledela,
ker govor v tujini drugače zveni,
beseda je lepa, tudi viža vesela,
vendar le matere pesem oko orosi.

Delo in trud tujini sem dal,
grenkobo zato dobil sem plačilo,
si očitam, zakaj doma nisem ostal,
da mi delo za dom v veselje bi bilo.

V tujem svetu se sreča ne išče,
še ptica rada v svoje gnezdo leti,
le v hiši očeta je pravo ognjišče,
kjer se življenje najlepše živi.
Tiho, brez srdi, v tugi brezmejni
sem zunaj najlepšega vrta ostal;
dežela domača, k sebi me sprejmi,
da bom v zemljici rojstni večno zaspal.

13. februar, 19.00

Slovenski dom KPD Bazovica
Kulturni praznik

Prireditev ob kulturnem prazniku bo posvečena Prešernu, program pa bo izpolnil nastop vseh skupin: mešanega pevskega zbora pod vodstvom Franja Bravdice, plesne skupine, ki jo vodi Hana Nusbaum, folklorne skupine s koreografijo Alenko Juretič in članov dramske skupine (Alojz Usenik in Vitomir Vitaz).

Večer bo obogatil nastop gostujoče ženske pevske skupine Resa iz Ilirske Bistrice.
Zdenka Jelovčan

15. februar

izlet planinske skupine na otok Krk

Letošnji pohod po otoku Krku bo organiziran na poti od Vrbnika prek *Malega Hlama* do izvira edine stalne tekoče reke na vseh jadranskih otokih - *Vele rike*. Ob izviru kot naravna znamenitost stoji zelo star hrast, ki ga trije odrasli ne morejo objeti. Pohod se bo končal s prihodom na predel Žanac na cesti med Baško in Krkom. Tisti, ki jim ne bo dovolj štiri ure hoje, bodo lahko izlet še podaljšali in se čez Treskavac mimo Vele lokve odpravili do Obzove in Drage Baščanske.
Darko Mohar

24. februar

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka
Pustni ples planinske skupine

Lani so bile pustne zabave zelo kratkotrajne, zato planinski skupini KPD Bazovica pustovanja ni uspelo organizirati na pustni torek. Letos bo pustovanje obnovljeno in ta napoved je tudi poziv vsem članom Slovenskega doma KPD Bazovica in njihovim prijateljem, da se našemljeni udeležijo pustne zabave v prostorih društva.

Darko Mohar

1. marec

Izlet planinske skupine na Cres

Planinski vodniki KPD Bazovica so kot člani PD Snežnik iz Ilirske Bistrice dobili nalogo, da v letu 2009 organizirajo vsaj en izlet za vse člane PD Snežnik. Za prvi tak izlet so izbrali otok Cres in njegovo severno območje, imenovano Tramontana. Vrsta sprehajalnih poti, najvišji vrh otoka, Eko center in mestece Beli so najlepše priporočilo za obisk tega konca Kvarnerja.

Darko Mohar

Planinska skupina KPD BAZOVICA: Izleti in druge dejavnosti v letu 2009

	Datum	Izlet ali druga dejavnost	Opomba
JANUAR	4. 1. 2009	Istra	avtobus
	11. 1. 2009	Pohod na Pliš (Klana)	lastni prevoz
	18. 1. 2009	Zimski pohod na Viševico	PD Strlež + PD Duga
FEBRUAR	7. 2. 2009	Reške sprehajalne poti: „Mlikaričin put“	mestni prevoz (PD Duga in PD Učka)
	15. 2. 2009	Vrbnik - Mali Hlam - Žanac	avtobus
	24. 2. 2009	Pustovanje	
MAREC	1. 3. 2009	Cres - Tramontana	skupaj s PD Snežnik
	15. 3. 2009	Gradiška tura	lastni prevoz
	29. 3. 2009	Japetić - Samoborsko gorovje	lastni prevoz
APRIL	19. 4. 2009	Ilirska Bistrica - srečanje	avtobus
MAJ	1.-3. 5. 2009	Dugi otok/Kornati	avtobus
	9. 5. 2009	Baška - „Crna ovca“	lastni prevoz
	23.-24. 5. 2009	Dinara	avtobus
JUNIJ	7. 6. 2009	Samarske stijene	lastni prevoz
	20.-21. 6. 2009	Lividraga	lastni prevoz
JULIJ	3.-5. 7. 2009	Kranjska gora - Tamar - Jalovec	lastni prevoz
	18.-19. 7. 2009	Mohar - Avstrija	lastni prevoz
AVGUST	29.-30. 8. 2009	Triglavska jezera	lastni prevoz
SEPTEMBER	5. 9. 2009	Bazovica - pohod	avtobus

Spremembe datuma ali cilja izleta so možne in odvisne od vremenske napovedi ali drugih dejavnosti KPD Bazovica.

Sestanki planinske skupine: vsak torek od 20. do 22. ure.

Stik: tajništvo KPD Bazovica v delovnem času; Darko Mohar, gsm: +385 91 573 0362.

Darko Mohar

IZ LIBURNIJE

Liburnijska priloga

SKPD Snežnik iz Lovrana je ob koncu leta izdalo tretjo številko Liburnijske priloge. Glasilo v glavnem na kratko povzema dejavnost društva v preteklem letu in člane seznanja z nekaterimi novostmi, za kar še vedno skrbi predsednik Vasja Simonič. Svoje vtise o Lovranu je zapisala nova učiteljica slovenščine v SKPD Snežnik Mojca Podobnikar, s krajšim prispevkom pa je pri vsebini LP tokrat sodeloval tudi Krsto Babić, sicer novinar reškega dnevnika v italijanskem jeziku *La voce del popolo*.

Marijana Mirković

9 GORSKI KOTAR

17. januar

Bife MTB, Plešče

Drugi večer etnološkega filma

Etnološka zbirka Palčava šiša in Turistična
agencija Risnjak

Kot nam je sporočil Marko Smole, je bil tudi drugi filmski večer etnološkega filma, na katerem so predstavili pripoved ene od najstarejših vaščank, Špelne tjete Dragice, o življenju in običajih v Pleščih v času njenega otroštva in mladosti, deležen odličnega obiska. Spremljal ga je tudi novinar Radia Delnice, med obiskovalci pa sta bila tudi gosta iz Ljubljane, dialektologinja prof. Vera Smole in jezikoslovec Matej Šekli s filozofske fakultete, ki sta z veseljem nabirala narečno gradivo. Zanj raste zanimanje tudi med mladimi in prof. Vera Smole je povedala, da je bila nedavno mentorica pri pripravi diplome iz frazeologije narečja, ki ga govorijo v Pleščam bližnji vasi, Hrvaško.

Marijana Mirković

22. - 25. januar

Turizem in prosti čas, Ljubljana
Priznanje Palčavi šiši

VLjubljani je potekal najpomembnejši turistični sejem v letu, Turizem in prosti čas. Predstavile so se vse, za to tržišče najprivlačnejše turistične destinacije, in med tistimi s tradicionalno ve-

likanskim predstavitvenim prostorom je bila tudi Hrvaška. Poleg tujih držav, ki imajo v turizmu velike deleže, so se posamično predstavile tudi turistične regije Slovenije ter številni ponudniki turističnih storitev, kmečki turizmi in društva. V okviru sejma so bile organizirane številne prireditve, med njimi tudi podelitev nagrade društva Slovenia Nostra, ki v sklopu evropskih nevladnih organizacij Europa Nostra - Naša Europa deluje kot predstavnik in pobudnik razvoja civilne iniciative na področju raziskovanja, varstva in ohranjanja kulturne in naravne dediščine v slovenskem kulturnem prostoru. Med nagradami, ki so bile podeljene prvič, jo je - v kategoriji čezmejnih pobud -, prejela tudi Etnološka zbirka Palčava šiša

Marko Smole (levo) prejema priznanje.
Arhiv zbirke Palčava šiša

Prijemniki priznanja Slovenia Nostra 2009.
Arhiv zbirke Palčava šiša

iz vasice Plešče v dolini reke Čabranke. Organizatorji zbirke, ki si s svojimi projekti prizadevajo za ohranjanje, širjenje zavesti in znanja o vrednosti kulturne dediščine, zlasti med lokalnim prebivalstvom in mladimi, so bili s priznanjem zelo počaščeni. Projekti, ki jih aktivno uresničujejo že četrto leto zapored, pa so prispevali k njeni prepoznavnosti, ne le na skupnem slovenskem in hrvaškem etničnem in kulturnem prostoru v okolici reke Čabranke, temveč tudi širše.

Dodelitev nagrade na turističnem sejmu je etnološki zbirki Palčava šiša omogočila večjo predstavitev na območju sosednje Slovenije, tako da so nekateri organizatorji turističnih izletov iz sosednjih držav že na sejmu izrazili velik interes za uvrstitev ponudbe Palčave šiše in Mesta Čabra v svoje programe. Predstavitveni film o zbirki so si obiskovalci lahko ogledali ob stojnicah Dolenjske in Bele krajine, niso pa manjkali niti prospekti zbirke v slovenskem jeziku. Po mnenju podpisanega je bila to tudi edina predstavitev nekega produkta z območja Čabra ali Gorskega kotarja na sejmu, kljub temu da gre za prostor, ki meji na Slovenijo.

Upajmo, da bodo odgovorni v Mestu Čabar pri načrtovanju tamkajšnjega turističnega razvoja sposobni uvrstiti in povezati možnosti, ki jih imajo v svojem kraju, z bogato kulturno dediščino in naravnimi lepotami ter vse vključiti v turistično ponudbo in produkte širše geografske regije. Zaradi zemljepisnega položaja bo to težko uresničiti in bo nujno zahtevalo čezmejno sodelovanje v vseh smereh.

Marko Smole, prevod in priredba Marjana Mirković

SKD Lipa, Zadar

Kulturni praznik s koncertom slovenske skupine Kresnice 6. februarja v zadrski knjižnici je v intervjuju za *Zadarski list* 20. januarja napovedala že predsednica društva Darja Jusup. Ob tej priložnosti je članice in člane pozvala tudi na redno letno skupščino ter na vprašanje novinarja, kako se v društvu spoprijemajo z visoko politiko, izraženo v medijih, spregovorila tudi o odnosih med državama. Pri tem je poudarila, da so vsakodnevni odnosi med ljudmi "odlični in da se s politiko v glavnem ne ukvarjajo. Naši ljudje, Slovenci in Hrvati, so vedno sodelovali, nikoli se niso sovražili," pravi in dodaja, da so izjave politikov vseeno za navadne ljudi neprijetne in žal ponekod le naletijo na plodna tla. V zanimivem intervjuju med drugim navaja, da se je precej Slovencev preselilo na hrvaške otoke in da živijo na Dugem otoku, v Kuljici, na Rivnju, v Vrsih, Biogradu in Turnju. Kot dober primer Darja Jusup omenja tudi večletno sodelovanje med zadrsko in mariborsko srednjo medicinsko šolo. Opozarja na pomen kulture in krepitve odnosov na tem področju ter poudarja še posebno dejavne članice SKD Lipa, kot so Rafaela Štulina, Asja Bajlo, Metka Stipčević, Nadja Špralja, Katarina Bezić, Tatjana Jug - Škara, Milica Golob, Milena Jurjević in še mnoge druge.

Dnevnik *Zadarski list* izhaja od leta 1994, ustanovil pa ga je novinar Nedeljko Jusup, ljubljanski diplomant in danes predavatelj študija novinarstva na oddelku za komunikologijo v turizmu na zadrski filozofski fakulteti.

Marjana Mirković

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

SKD Oljka, Poreč

Skupna proslava 8. februarja bo na predvečer praznika že drugič potekala v sodelovanju vseh istrskih društev: poleg poreškega še SKD Istra iz Pulja, SKD Lipa iz Buzeta in Društva Slovencev iz Labina. Poleg nastopa pevskega zbora Encijan iz puljske Istre, ki ga vodi Paola Stermotić, ter recitatoric in recitatorjev iz vseh društev bo osrednja točka programa predstavitev razkošne monografije akademskega slikarja Martina Bizjaka, dejavnega člana puljske Istre.

Marjana Mirković

SKPD Slovenski dom, Zagreb

Kot nam je prijazno sporočila tajnica sveta slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb, Agata Klinar Medaković, bodo v društvu predstavili turistični vodič *Zagreb in Slovenci*, posvečen znanim osebam slovenskega rodu, ki

so se s svojim delom in ustvarjanjem zapisale v zgodovino mesta. Odrpta bo tudi razstava z naslovom Ljudje, ki nas povezujejo - *Francesco Robba*, namenjena znanemu beneškemu kiparju, ki je obogatil slovensko umetnost, ustvarjal pa je tudi v Zagrebu.

Marjana Mirković

SKD Slovenski dom, Karlovec

Po besedah Fride Biščan, ravnateljice mestne knjižnice v Karlovcu - tam imata od leta 1992 svoje prostore osrednji oddelek za slovensko knjigo na Hrvaškem, pa tudi tamkajšnje slovensko društvo -, pripravljajo skupno razstavo v počastitev kulturnega praznika. Na ogled bo zgodovinsko, dokumentarno in slikovno gradivo o slovenski književnosti.

Marjana Mirković

SKD Lipa, Dubrovnik

SKD Lipa kulturni praznik že več let slavi v okviru osrednje prireditve v mestu *Dnevi svetega Blaža*, zavetnika mesta. Tokrat bodo praznik prvič proslavili z razstavo; dosedanjim glasbenim in literarnim mostovom bodo 2. februarja pridružili še Slikarski kulturni most. Na ogled bo v prostorih hotela Lero, predstavila se bosta akademska slikarja, Tomaž Perko iz Slovenije in domačin Lukša Peko, o njunem ustvarjanju pa bo spregovorila umetnostna zgodovinarica Lucija Aleksić, ki bo razstavo tudi odprla. Predsednica SKD Lipa Barbara Njirić pa je napovedala še koncert slovenske glasbene skupine Kresnice 6. februarja.

Marjana Mirković

SKD Triglav, Split

Slovenski kulturni praznik je v Splitu osrednji dogodek leta, ki je po navadi organiziran v dveh večerih, po zamisli in pripravi tamkajšnje prizadevne in ustvarjalne učiteljice Vere Hrga. Prvi večer bo potekal v preddverju splitskega narodnega gledališča, na programu pa bo koncertni nastop mlade in nagrajevane glasbenice, ljubljanske diplomantke, pianistke Ivane Marije Vidović iz Dubrovnika. Z recitacijo njene poezije v slovenščini jo bosta spremljala igralca Mireille Stanić in Čedo Martinić.

Marjana Mirković

Ivana Marija Vidović. Foto: www.ivanavidovich.com

SKD Stanko Vraz, Osijek

V SKD Stanko Vraz bodo praznik tudi letos proslavili z manjšo slovesnostjo. Kot nam je sporočil tajnik Zvonko Horvat, pripravljajo kulturni večer, v katerem bodo z recitacijami slovenske poezije nastopili člani.

Sabina Koželj Horvat: Med dvema ognjema

Z zamudo pa objavljamo novico o lanskem izidu nove knjige, nove slikanice književnice Sabine Koželj Horvat iz Osijeka, sicer tudi predsednice SKD Stanko Vraz. Z izidom nas je seznanil prizadevni tajnik društva Zvonko Horvat. V slikanici z naslovom *Med dvema ognjema*, ki jo je avtorica izdala pod psevdonimom Ann Brush, je poučno in človeško toпло predstavljena tema romske problematike v Sloveniji. Avtorica je živela v Zagradcu pri Ambrusu, od koder je romska družina Strojčan. Slikanica je

močno odmevala v slovenskih medijih, kmalu pa bo objavljen dvojezični prevod v slovensko-romskem in hrvaško-romskem jeziku. Prevajalec je romski učitelj Duško Kostić iz Darde na Hrvaškem.

Marjana Mirković

Sabina Koželj Horvat in Duško Kostić.

Foto: Zvonko Horvat

Ana Schnabl je januarja 2008 ob izidu zapisala:

“Problematika, ki jo je lani razgrnil primer družine Strojan, je bila deležna obsežne medijske pozornosti. Nato pa so novice o njihovi usodi, v skladu s pravili senzacionalizma, izginile. Konec leta 2007 smo mimogrede le izvedeli, da je težava z zamenjavo parcele rešena, kar razveseljuje vse vpletene strani. Nekateri so vseeno presegli deklarativne puhlice in se problema ksenofobije potem, ko so ga izrinili drugačni medijski naslovi, ki generirajo javno mnenje in interes, lotili temeljiteje. Primer tega je slikanica Med dvema ognjema avtorice, ki se predstavlja pod psevdonimom Ann Brush. Namen slikanice, ki jo je izdala založba Stella s sedežem v Šmarjeških Toplicah, je, “da seznanji z omenjeno problematiko in da otrokom na začetku, še preden se lahko vmešajo odrasli, pokaže, da do istega cilja vedno obstaja več poti”. Slikanica je navdih očitno našla prav v primeru Strojjanovih, saj omenja tako mamo Jelko kot Ambrus, Zagradec, Dečjo vas ter incident med Romi in

enim od vaščanov. Zgodba prikazuje razvoj prijateljstva med dvema svetovoma, svetom marginaliziranih Romov in svetom večine. Niti prvega niti drugega sveta avtorica ne prebarva črno-belo, temveč v obeh dovoli odklone, ki so v splošnem značilni za človeško družbo, ni dobrih ali zlih, so samo ljudje, posamezniki, ki si zaslužijo priložnost.”

Več o slikanici na spletni strani www.stella-sp.si

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

Tarsatika, december 2008
Slovenec hrvaškega srca

Glasilo Kluba ljubiteljev Trsata je v svoji zadnji številki v letu 2008 med drugim počastilo spomin na trsatskega gvardijana Vendelina Vošnjaka. V prispevku z naslovom *Slovenec hrvaškega srca* fra Emanuel Hoško piše o tem izjemnem frančiškani, ki je preminil pred 75 leti.

Vendelin Vošnjak (1861-1933) je slovenski svetniški kandidat. Rodil se je v Konovem pri Velenju; njegovo krstno ime je bilo Mihael. Njegovi predniki so se v Slovenijo preselili iz Bosne, priimek Vošnjak je nemški oz. avstro-ogorski zapis besede Bošnjak. Zgodaj je ostal brez matere, odrasel je v številni in revni družini, za njegovo šolanje in versko življenje je skrbel sorodnik, ki je bil nadžupnik na Ptujju.

Leta 1878 je bil sprejet v noviciat frančiškanskega samostana v Zagrebu in dobil redovniško ime Vendelin. Študiral je filozofijo in teologijo, opravljal pa je vrsto najvišjih dolžnosti: ko je bila po odloku Rima l. 1900 osnovana nova hrvaška frančiškanska provinca svetega Cirila in Metoda s sedežem v Zagrebu, je bil izbran za provinciala. Do takrat so frančiškanski samostani na Hrvaškem spadali pod eno slovensko in dve madžarski provinci; pozneje je bil tudi generalni vizitator vseh frančiškanskih provinc v Kraljevini Jugoslaviji in tudi v Avstriji, Nemčiji in na Češkem. Bil je član vrhovne uprave frančiškanskega reda v Rimu. Umrł je v frančiškanskem samostanu na Kaptolu v Zagrebu. Leta 1963 je bil sprožen postopek za njegovo beatifikacijo.

Več: www.wikipedia.org

Marjana Mirković

NESPREGLEDANO

11. januar 2009

Novi list: Šest desetletij ohranjanja identitete in tradicije

Pod naslovom Šest desetletij ohranjanja identitete in tradicije je Marinko Krmpotič v reškem dnevniku Novi list 11. januarja 2009 objavil obsežen zapis o monografiji Slovenski dom KPD Bazovica, ki je izšla konec lanskega leta. Kot piše, sta avtorici, sestri Barbara in Kristina Riman, v njej zapisali zgodovino društva, ki od leta 1947 širokogrudno in z vrsto najrazličnejših dejavnosti izredno prispeva k ohranitvi in krepitvi slovenske identitete na Reki. Zaradi uspešno združene ljubezni do Reke in svojega hrvaškega rodnega kraja ter Slovenije, domovine in domačega kraja njunih prednikov, sta avtorici uspešno obravnavali in predstavili javnosti enainšestdeset let staro zgodovino KPD Bazovica.

La voce del popolo, Moj grad

Izid monografije je 8. januarja 2009 pospremil tudi reški dnevnik v italijanščini *La voce del popolo*, prispevek o društvu pa je v treh nadaljevanjih za tednik *Moj grad* napisal tudi član sveta slovenske narodne manjšine Dimitrij Jelovčan Bulatović.

Marjana Mirković

Moja Slovenija

Decembrska številka revije *Moja Slovenija* pa je izpod peresa Luke Klopčiča objavila novico o posvetu Ko ni več meja, ki ga je na Reki 14. in 15. novembra 2008 organiziral Svetovni slovenski kongres.

Marjana Mirković

AKTUALNO

Konzularna pisarna na Reki?

Da bi bilo na Reki upravičeno vzpostaviti neko obliko stalne konzularne navzočnosti RS ali pisarne s podobno nalogo, je znano že od prvih konzularnih dni leta 1993, ko so ta srečanja pomenila pravo obleganje Slovenskega doma KPD Bazovica na Reki, saj se je zvrstilo tudi

po več kot sto obiskovalcev. Podobna pobuda v tej zvezi je bila večkrat izrečena in pisno posredovana tudi na veleposlaništvu. To jo je načelno podprlo, enako kot nekajdaj veleposlanika Boštjan Kovačič in Peter Bekeš, vendar uradnega odgovora iz Ljubljane ni bilo. Prav tako je ostala nejasna napoved, objavljena pred nekaj leti v reškem Novem listu, da RS odpira konzularni oddelek na Reki.

Najnovější predlog za vzpostavitev takšnega urada pa je dal Svetovni slovenski kongres na lanskem, 7. posvetu Ko ni več meja, po katerem so se zavzeli za ustanovitev stalne konzularne pisarne na Reki in s tem seznanili tudi zunanjšega ministra RS Samuela Žbogarja. Prošnja med drugim poziva, da v sodelovanju z Uradom vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter veleposlaništvom RS v RH preuči možnosti za ustanovitev pisarne, ki bi "pripomogla k boljšemu sodelovanju s slovensko skupnostjo na Hrvaškem".

Minister Žbogar je v odgovoru na začetku januarja med drugim zapisal, da se na ministrstvu zavedajo, da "bo v prihodnje treba še okrepiti napore v smeri izboljšanja položaja slovenske skupnosti na Hrvaškem." Poleg ureditve statusnih vprašanj, piše, ima v mislih podporo dejavnostim slovenskih društev, ki se zavzemajo za ohranjanje in krepitev slovenstva, slovenskega jezika in slovenske kulturne dediščine na Hrvaškem. Ministrstvo za zunanje zadeve je seznanjeno s problematiko, ki je vezana na zagotavljanje konzularnih storitev za Slovence, ki živijo zunaj Zagreba. Dejstvo je, da bi lahko okrepljena konzularna navzočnost zunaj sedeža veleposlaništva v Zagrebu pomembno izboljšala zagotavljanje konzularnih storitev za slovensko skupnost na Hrvaškem, piše minister in dopis končuje z napovedjo, da bo ministrstvo za zunanje zadeve proučilo možnosti in načine za okrepitev zagotavljanja konzularnih storitev na tem območju.

Upajmo, da bo to v prid tudi hrvaškimi državljanom in zlasti študentom iz Istre in Kvarnerja. Ti namreč od lanske jeseni svojih vlog za pridobitev dovoljenja za bivanje ne morejo več predajati na konzularnih dnevih na Reki, temveč morajo za to zapositi izključno na veleposlaništvu v Zagrebu. Dopis s prošnjo v tej zvezi je zaradi številnih pozivov za vrnitev

teh, lani ukinjenih storitev veleposlaništvu 26. januarja 2009 poslal Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije.

Marjana Mirković

Predsednik dr. Danilo Türk Slovenec leta 2008

Nedeljski dnevnik je 16. januarja 2009 na sklepni prireditvi v okviru akcije Slovenec leta, ki poteka že 21. leto, za najbolj priljubljeno osebnost lanskega leta razglasil predsednika RS dr. Danila Türka. Od bralk in bralcev Nedeljskega dnevnika je namreč prejel največje število glasov oziroma povabil na kosilo. Predsednik dr. Danilo Türk je naziv Slovenec leta prejel že drugo leto zapored. Več: www.up-rs.si

Marjana Mirković

Osebnosti - Veliki slovenski biografski leksikon

Aktualnega slovenskega predsednika omenja tudi novi slovenski biografski leksikon Mladinske knjige *Osebnosti*, ki je izšel v dveh zvezkih. V njem je zbranih kar 12.000 izjemnih posameznikov, ki so s svojim življenjem in delom vplivali na Slovence in Slovenijo. Več kot 1100 strani obsežno delo omenja pomembne sonarodnjake iz preteklosti in sedanjosti. Poleg Slovencev, ki so delovali doma, so v delu zajete tudi osebnosti slovenskega rodu, ki so se uveljavile v tujini, pa tudi posamezniki, ki so proučevali in vplivali na Slovenijo ter daljše obdobje živeli v Sloveniji.

Več: www.mladinska-knjiga.si

Marjana Mirković

Osebnosti - Veliki slovenski biografski leksikon

Decembra lani je Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani izdal knjigo Žepna slovenščina, z napotki, kako se znajti med slovenskimi ljudmi in njihovimi navadami. Slovenske besede in fraze v knjižici so opremljene s slikovnim gradivom, prvi razlagalni jezik je angleški, v načrtu so tudi izdaje v drugih jezikih (nemškem, francoskem, italijanskem, španskem, ruskem, madžarskem, kitajskem, japonskem ...). Žepna slovenščina je na prodaj po ceni 16,50 EUR, naročite jo lahko v Knjigarni Filozofske fakultete, e-pošta: knjigarna@ff.uni-lj.si.

Marjana Mirković

60 let Sveta Evrope

Svet Evrope (SE) je bil ustvarjen pred 60 leti z namenom, da bi dosegli večjo enotnost med njegovimi članicami. Osnovni cilj SE je ohraniti in spodbujati človekove pravice, demokracijo in vladavino prava. Najpomembnejši dosežek je Evropska konvencija o človekovih pravicah, ki skupaj z edinstvenim nadzorstvenim mehanizmom, Evropskim sodiščem za človekove pravice, zagotavlja temeljne pravice in svoboščine 800 milijonom Evropejcev. Leta 2009 bo priložnost za praznovanje te obletnice in pogled v prihodnost z izzivi, ki jih bo prineslo, je ob tem zapisano v izjavi ob koncu leta 2008. Več:

http://www.coe.int/t/dc/press/News/20081223_anniversary_en.asp

Marjana Mirković

SE začel kampanjo

Antisemitizem in strah pred muslimani v Evropi naraščata, pri čemer so še posebno skrb vzbujajoči podatki iz nekaterih evropskih držav, kjer ima skoraj polovica prebivalstva negativno mnenje o muslimanih, Judih, Romih in pripadnikih drugih etničnih skupin. Svet Evrope je zato pripravil novo ozaveščevalno in izobraževalno kampanjo Spregovori proti diskriminaciji. Kampanja, ki nadgrajuje uspešno mladinsko kampanjo Vsi drugačni - vsi enako-pravni, se osredotoča na potencialne žrtve diskriminacije, medije in mlade.

V Sloveniji so se aktivnosti za spodbujanje strpnosti v družbi začele že na začetku januarja - s plakati na 400 mestih v Ljubljani in drugih slovenskih krajih.

Več: www.coe.si

Marjana Mirković

Milena Klajner na čelu Odbora strokovnjakov SE za varstvo narodnih manjšin

Predstojnica Urada za narodne manjšine Vlade RH Milena Klajner je 1. januarja prevzela dolžnost predsedujoče v Odboru strokovnjakov Sveta Evrope za vprašanja varstva narodnih manjšin, DH - MIN oziroma nadzornega konvencijskega telesa Sveta Evrope, je zapisano na vladni strani. Odbor strokovnjakov je bil

ustanovljen leta 2004 kot generalni forum za sodelovanje med vladami za vprašanja s področja varstva narodnih manjšin.

Več: www.vlada.hr

Marjana Mirković

Na Reki odprt lektorat za makedonski jezik

Predsednik Republike Makedonije Branko Crvenkovski je konec lanskega leta na Reki odprl lektorat za makedonski jezik in književnost, ki bo deloval v okviru Oddelka za kroatistiko na reški filozofski fakulteti. Na svetu je skupno 30 lektoratov makedonskega jezika, reška novost je zasluga predvsem prorektorja tukajšnje univerze, makedonista Gorana Kalogjere. Zelo dejavna makedonska skupnost na Reki je organizirana v pet pravnih oseb: Skupnost Makedoncev, KPD Ilinden, Svet makedonske narodne manjšine Mesta Reka, predstavnik makedonske narodne manjšine Primorsko-goranske županije in cerkvena občina. Pozorno skrbijo tudi za podmladek, ki mu je namenjen pouk makedonskega jezika na osnovnošolski ravni na Reki.

Marjana Mirković

Na Reki tudi pouk v albanščini

Na OŠ Nikole Tesle na Reki je bil konec lanskega leta odprt nov razred za učence albanske narodnosti, ki ob sobotah obiskujejo dopolnilni pouk v maternem jeziku. Pobudo zanj sta že pred letom dni poleg Skupnosti Albancev PGŽ dala še oba sveta albanske narodne manjšine, na mestni in županijski ravni. Ministrstvo za znanost, izobraževanje in šport RH je reško OŠ Nikole Tesle izbralo za prvo osnovno šolo, v kateri je finančno podprlo izbirni pouk v albanskem jeziku, ki ga trenutno obiskuje kar 47 učencev z Reke in okolice. Poleg učenja jezika obsega program še gradivo s področja albanske kulture in zgodovine.

Marjana Mirković

Š ŠTUDIJ IN ŠTIPENDIJE V RS

Informativni dan 13. februarja 2009

Univerza v Ljubljani je v novem študijskem letu 2009/2010 razpisala le nove, prenovljene, bolonjske študijske programe in tako na novo

vpeljala 103 študijske programe prve stopnje in štiri enovite magistrske študijske programe druge stopnje (Pedagoška matematika, Dentalna medicina, Medicina, Teologija). Skupaj je razpisanih 167 programov.

Članice Univerze v Ljubljani bodo predstavile študijske programe in druge vidike študija na UL v petek, 13. februarja ob 10.00 in 15.00 uri ter v soboto, 14. februarja ob 10. uri. Na nekaterih fakultetah bodo predstavitve potekale v več terminih, zato je te priporočljivo preveriti tudi na njihovih spletnih straneh.

DODIPLOMSKI ŠTUDIJ VPIS NA UNIVERZO V LJUBLJANI 2009/2010

Rokovnik postopka za tujce (državljanje držav nečlanic EU)

Prvi prijavi rok za tuje državljane iz držav nečlanic EU bo potekal od 10. februarja do 5. avgusta 2009.

Kandidati, ki se nameravajo vpisati v študijske programe s preizkusi nadarjenosti in psihofizičnih sposobnosti, se morajo prijaviti do 9. marca 2009.

Prijavi rok od 10. februarja do 5. avgusta 2009

Kandidati se prijavijo:

- z obrazcem DZS 1,71/1 (Prva prijava za vpis v prvi letnik v študijskem letu 2009/2010), ki ga priporočeno pošljejo na naslov: Visokošolska prijavno-informacijska služba Univerze v Ljubljani, p.p. 524, 1001 Ljubljana
- s prijavnim obrazcem (Application Form) objavljenim na spletni strani www.vpis.uni-lj.si, rubrika *Tujina*, ki ga priporočeno pošljejo na naslov: Visokošolska prijavno-informacijska služba Univerze v Ljubljani, p.p. 524, 1001 Ljubljana
- od 10. februarja do 9. marca 2009 lahko oddajo elektronsko prijavo na spletni strani www.vpis.uni-lj.si, rubrika *Prijava*.

Kandidati pošljejo samo en prijavi obrazec, v katerem po prednostnem vrstnem redu lahko napišejo tri študijske želje. Kandidati, ki se želijo vpisati v študijske programe s preizkusi nadarjenosti in psihofizičnih sposobnosti, se

morajo prijaviti najkasneje do 9. marca 2009.

Prijave, poslane po 5. avgustu 2009, se izločijo. Prošnje in pritožbe obravnava Komisija za prošnje in vprašanja v prijavnem postopku.

Po 9. marcu (za študijske programe s preizkusi nadarjenosti in psihofizičnih sposobnosti) oziroma po 5. avgustu 2009 spremembe zapisanih študijskih želja niso več mogoče.

Informativni dan 13. februarja

13. in 14. februarja 2009 bo organiziran informativni dan, natančen raspored na članicah je objavljen v Razpisu.

Informativni dan tudi za študente iz zamejstva

13. februarja 2009 ob 12. uri bo v zbornični dvorani Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12, informativni dan za zamejske Slovence in tuje državljane, ki želijo študirati na UL.

Komunikacija s prijavljenimi kandidati

Vsem prijavljenim Slovincem brez državljanstva RS in tujim državljanom VPIS UL najpozneje do 30. maja (za prijave, oddane do 9. marca) oziroma v 14 dneh od prejema prijave pošlje pisno obvestilo o stanju njihove prijave in navodila o nadaljnjem postopku ter rokih za dopolnitev prijave z zahtevanimi dokazili.

Dokazila o izpolnjevanju vpisnih pogojev

Kandidati dopolnijo prijavo za vpis z dokazili, ki jih pošljejo prijavno-informacijski službi Univerze v Ljubljani:

- overjena kopija zaključnega spričevala in spričeval zadnjih dveh letnikov srednje šole,
- prevod spričeval v slovenski jezik,
- potrdilo o znanju slovenskega jezika (če študijski program to zahteva),
- overjena kopija identifikacijskega dokumenta,
- odločba o priznanju v tujini pridobljenih spričeval.

• Kandidati, ki so srednjo šolo v tujini že končali in že imajo odločbo o priznanju tuje

izobrazbe oziroma odločbo o nostrifikaciji, morajo poslati vsa potrebna dokazila o izpolnjevanju vpisnih pogojev skupaj s prijavo do 9. marca oziroma najkasneje do 5. avgusta 2009.

- Kandidati, ki bodo srednjo šolo v tujini končali v šolskem letu 2008/09, morajo spričevala in vse potrebne dokumente poslati najkasneje do 5. avgusta 2009.

Preizkusi nadarjenosti in psihofizičnih sposobnosti

-od 26. junija do 9. julija 2009

Preizkuse nadarjenosti opravljajo kandidati, ki se prijavijo do 9. marca 2009. Opravljajo jih na posameznih visokošolskih zavodih, ki kandidatom pošiljajo vsa obvestila

- od 9. do 11. septembra 2009

Preizkuse nadarjenosti lahko opravljajo le kandidati:

- z upravičenimi razlogi na osnovi sklepa pristojnega organa fakultete oziroma akademije, ki izvaja preizkuse; ali za katere je bilo tako odločeno v pritožbenem postopku.

Informacija o številu prijavljenih kandidatov

Na spletnem naslovu www.vpis.uni-lj.si, rubrika Tujina bodo 10. aprila, 30. junija in 10. avgusta 2009 objavljeni podatki o številu prijav za posamezni študijski program. Sklep o omejitvi vpisa določi VPIS UL 10. avgusta 2009.

Informacije o končnem številu prijav in omejitvi vpisa bodo objavljene 10. avgusta 2009 na spletni strani www.vpis.uni-lj.si, rubrika Tujina.

Razvrščanje prijavljenih kandidatov 25. avgust 2009

VPIS UL na podlagi sklepov visokošolskega zavoda o omejitvi vpisa in meril za izbiro, objavljenih v razpisu za vpis, izvede izbirni postopek za vse prijavljene kandidate, ki do 5. avgusta 2009 izpolnjujejo pogoje za vpis.

Sklepi o rezultatu izbirnega postopka za vpis v prvi letnik do 5. septembra 2009

Vsem kandidatom z veljavno prijavo bo izdan

in poslan pisni Sklep o rezultatu izbirnega postopka najpozneje do 5. septembra 2009.

Pritožbeni rok

15 dni po prejemu sklepa o rezultatu izbirnega postopka za vpis v prvi letnik, o prošnji/pritožbi odloča Komisija UL za pritožbe ob sprejemu kandidatov.

Seznami sprejetih kandidatov

- Na seznam sprejetih tujih državljanov se uvrstijo kandidati, za katere VPIS UL do 5. avgusta 2009 prejme vse potrebne dokumente in dokazila o izpolnjevanju vpisnih pogojev. Na seznam naknadno sprejetih se uvrstijo kandidati, za katere postopek priznavanja izobraževanja iz upravičenih razlogov ne bo končan do 5. avgusta 2009, ali za katere je bilo tako odločeno v pritožbenem postopku.

Kandidati, ki zahtevanih dokazil ne oddajo do določenega roka, imajo možnost, da se vpišejo v študijski program s še prostimi vpisnimi mesti za tuje državljane, najpozneje do 5. oktobra 2009. Ta seznam bo objavljen na spletni strani 10. septembra 2009.

Vpis v prvi letnik do 30. septembra 2009

Kandidati, sprejeti v postopku razvrščanja, na osnovi pisnega sklepa VPIS UL od 1. do 5. oktobra 2009.

Visokošolski zavodi, na katerih bodo ostala še prosta vpisna mesta, lahko še vpišejo kandidate, ki izpolnjujejo vpisne pogoje, do 30. oktobra 2009.

Marjana Mirković

Štipendije v RS Bilateralne štipendije tujim državljanom za študij v Sloveniji

Ministrstvo RS za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Vlade RS je objavilo razpis za bilateralne štipendije za tuje državljane za študijsko leto 2009/2010 iz držav, s katerimi ima Slovenija sklenjene bilateralne sporazume o financiranju izmenjav za študij (Belgija - flamski del, Bolgarija, Češka, Hrvaška, Egipt,

Grčija, Madžarska, Italija, Izrael, Japonska, Mehika, Poljska, Kitajska, Rusija, Slovaška, Švica in Turčija).

Rok za razpis je 30. april 2009. Več:

http://www.cmepius.si/drugo/bilateralne_stipendije.aspx

Marjana Mirković

CMEPIUS predstavlja izkušnje iz programa Comenius v Zagrebu

CMEPIUS je 18. januarja 2009 v okviru aktivnosti za pomoč sosednji Hrvaški pri približevanju in vključevanju v programe izobraževanja in usposabljanja EU sodeloval na seminarju za ravnatelje osnovnih in srednjih šol. Predstavil je delo nacionalne agencije in sektorski program Comenius s poudarkom na Comenius šolskih partnerstvih. Hrvaške šole so predstavile tudi nekaj primerov dobre prakse tih partnerstev. Kljub temu da Hrvaška še ni upravičena do sredstev za izvedbo teh programov iz evropskega proračuna in do polnopravnega članstva v programih, so se s pomočjo lokalnih sredstev nekatere šole že dejavno vključile v šolska partnerstva.

Na spletni strani www.cmepius.si je objavljena tudi obilica informativnega gradiva v več jezikih o mobilnosti za dijake, študente in mlade delavce s primeri dobre prakse, nasveti o programih Evropske komisije in podobnim.

Marjana Mirković

ZANIMIVOSTI

V Sloveniji zaščitenih 31 pridelkov in živil

V skladu z zakonodajo EU je Slovenija zaščitila 31 kmetijskih pridelkov in živil, znanih po kakovosti in tradiciji. Zaščititi se lahko geografska označba, geografsko poreklo ali zajamčena tradicionalna posebnost.

Zaščito geografske označbe, ki zahteva, da vsaj ena etapa proizvodnje poteka notraj določenega geografskega območja, ima v Sloveniji 14 izdelkov, med njimi kraški pršut, štajersko prekmursko bučno olje, jajca izpod Kamniških planin, ptujski luk, kranjska kloba-

sa, vipavska panceta in vipavska salama. 12 živil je zaščiteneh z označbo porekla: v tem primeru morajo postopki od predelave do priprave potekati znotraj določenega geografskega območja. Tako so zaščiteni npr. nanoški sir, tolminc, mohant, ekstra deviško oljčno olje slovenske Istre, kraški ovčji sir, piranska sol in namizne oljke slovenske Istre.

Pet izdelkov, med njimi idrijski žlikrofi in prekmurska gibanica, je zaščiteneh z zajamčeno tradicionalno posebnostjo.

Zaščita kmetijskih izdelkov poteka v dveh fazah: v prvi kmetijsko ministrstvo z odločbo o nacionalni zaščiti potrди specifikacijo s pogoji, v drugi pa pristojno telo ugotavlja skladnost proizvodnje s potrjeno specifikacijo. Šele po pridobitvi certifikata lahko pridelovalci svoje izdelke prodajajo pod zaščitenim imenom. To jim omogoča, da postanejo konkurenčnejši, kupcem pa prinaša večjo izbiro živil z zagotovljeno kakovostjo. Več: www.rtv slo.si

Marjana Mirković

Spomin na Vinka Žiberta (4. januar 1931-8. december 2007)

Člani društva Slovenski dom KPD Bazovica in mešanega pevskega zbora z zborovodjo Franjem Bravdico so se na reškem pokopališču Kozala poklonili spominu na Vinka Žiberta, enega najaktivnejših članov in večkratnega predsednika društva.

Vinko Žibert je imel leta 1992 tudi osrednjo vlogo pri povezovanju in ustanovitvi krovne organizacije slovenskih društev, Zveze Slovencev na Hrvaškem s sedežem na Reki in bil tudi njen prvi predsednik v začetnih mandatih do leta 1996.

Vinko Žibert za te svoje zasluge ni prejel posebnega priznanja.

Veleposlaništvo RS v RH je ob koncu mandata predsednika RS Milana Kučana predlagalo, da se mu dodeli odlikovanje, a odziva na poslano dokumentacijo ni bilo.

Njegova soproga Blanka pa na prošnjo za priznanje, poslano društvu in tudi krovni organizaciji, odgovora še ni prejela. Predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc pa je povedal, da so prošnjo prejeli in jo bodo proučili na skupščini krovne organizacije, ki bo predvidoma marca letos

Vinko Žibert je kot zaslužen rojak uvrščen v oddajo Na današnji dan v programu Radia Koper - Capodistria. Prispevek o njem je 4. januarja 2009 objavil urednik oddaje Franc Hmeljak. Marjana Mirković

Vinko Žibert z vnukinjo Danijelo in Sonjo Kern-Svoboda po slovesnosti ob 60. obletnici društva na Reki novembra 2007. Foto: Marjana Mirković

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Atalagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH
Veleposlanik:
dr. Milan Orožen Adamič

Uradne ure:

ponedeljek-petek od 9.00 do 12.00

tel.: + 385 1 63 11 000

faks: + 385 1 61 77 236

e. pošta: vzg@gov.si

spletna stran: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Konzularne informacije

tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015

faks: + 385 1 46 80 387

konzularni pult (v uradnih urah za stranke):

tel.: + 385 1 63 11 013, + 385 1 63 11 026

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen

kontakt z dežurnim diplomatom:

med tednom: od 16.30 ure

v času vikenda in praznikov: 24 ur

tel.: +385 98 462 666

Konzularni dan na Reki, Slovenski dom KPD Bazovica:

4. februarja 2009 od 10.00 do 13.00

in od 16.00 do 18.00

Generalni konzulat RS, Split

Častni konzul Branko Roglič

Tel./faks: +385 21 389 224

e-mail:

generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr

uradne ure konzulata:

ponedeljek-petek od 9.00 do 13.00